

Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSR ze dne 18.08.1972, sp. zn. 5 To 18/72, ECLI:CZ:NS:1972:5.TO.18.1972.1

Číslo: 31/1973

Právní věta: K posuzování těžké újmy na zdraví. Za mučivé útrapy ve smyslu § 89 odst. 6 písm. h) tr. zák. je nutno považovat bolesti na hranici snesitelnosti, byť jen kratší dobu trvající, nebo sice bolesti snesitelné, ale déle trvající, které velmi citelně zasahují celou osobnost postiženého, u něhož pak převládá převážně vnímání bolesti vyvolávající v něm popřípadě i obavy z dlouhého jejich neutuchajícího trvání, pocity, že bolesti vážně ohrožují zdraví nebo život postiženého, apod. Je nerozhodné, že takovou intenzitu bolesti vyvolává i zvláštní psychický nebo fyzický stav postiženého, bez něhož by byla jejich intenzita mírnější.

Soud: Nejvyšší soud České soc. rep.

Datum rozhodnutí: 18.08.1972

Spisová značka: 5 To 18/72

Číslo rozhodnutí: 31

Číslo sešitu: 4

Typ rozhodnutí: Rozhodnutí

Hesla: Těžká újma na zdraví, Ublížení na zdraví

Předpisy: 140/1961 Sb. § 89 odst. 6 písm. h
§ 234 odst. 2 písm. b

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 31/1973 sb. rozh.

K posuzování těžké újmy na zdraví.

Za mučivé útrapy ve smyslu § 89 odst. 6 písm. h) tr. zák. je nutno považovat bolesti na hranici snesitelnosti, byť jen kratší dobu trvající, nebo sice bolesti snesitelné, ale déle trvající, které velmi citelně zasahují celou osobnost postiženého, u něhož pak převládá převážně vnímání bolesti vyvolávající v něm popřípadě i obavy z dlouhého jejich neutuchajícího trvání, pocity, že bolesti vážně ohrožují zdraví nebo život postiženého, apod. Je nerozhodné, že takovou intenzitu bolesti vyvolává i zvláštní psychický nebo fyzický stav postiženého, bez něhož by byla jejich intenzita mírnější.

(Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSR z 18. 8. 1972 sp. zn. [5 To 18/72.](#))

Nejvyšší soud ČSR k odvolání obviněného zrušil rozsudek krajského soudu v Hradci Králové ze dne

7. 6. 1972 sp. zn. 10 T 12/72 a vrátil věc krajskému soudu k novému projednání a rozhodnutí.

Tímto rozsudkem byli obvinění A. a B. mimo jiné uznáni vinnými trestným činem loupeže podle § 234 odst. 2 písm. b) tr. zák., který spáchali tím, že přepadli dne 31. 1. 1972 kolem 23. hodiny v Krásné Hoře 59letého J. K., srazili jej k zemi, kde jej bili a kopali v úmyslu zmocnit se jeho majetku, přičemž mu odcizili na hotovosti 70 Kčs, vkladní knížku s vkladem 500 Kčs, náramkové hodinky a kožené rukavice. Násilím, kterého se vůči J. K. dopustili, mu způsobili četná zranění na hlavě, která napadený rozsudek posoudil jako těžkou újmu na zdraví.

Z odůvodnění:

Nedostatečně zjistil soud prvního stupně povahu ublížení na zdraví, které způsobili obvinění poškozenému J. K.

Otázka, zda byla trestným činem způsobena těžká újma na zdraví, je otázkou právní, kterou je oprávněn posoudit jedině soud (resp. v přípravném řízení vyšetřovatel, vyhledávací orgán nebo prokurátor). Podklad pro to však musí poskytnout příslušná lékařská dokumentace. Pouhý popis zranění způsobených v souzeném případě J. K. – jak je uveden v lékařské zprávě i v posudku lékaře dr. B. – takový podklad neposkytují. V posudku znalce dr. B. je sice zmínka o tom, že poranění J. K. způsobená vyvolala u jmenovaného v prvních dnech bolest středně těžkou a trvalou, pak od 8. dne lehkou nejméně tři týdny trvající. Zda však působily tyto bolesti v některé fázi poškozenému mučivé útrapy, není z tohoto zjištění zřejmé. Za mučivé útrapy nutno považovat byť i jen kratší dobu trvající bolesti, avšak na hranicích snesitelnosti, nebo bolesti sice mírnější, déle však trvající, jež velmi citelně zasahují celou osobnost postiženého, v níž pak převládá převážně vnímání bolesti vyvolávající v něm popřípadě i obavy z dlouhého jejich neutuchajícího trvání, pocity, že je jimi vážně ohroženo jeho zdraví nebo i život, apod. Přitom je ovšem nerozhodné, že je v takové míře vyvolává zvláštní fyzický nebo psychický stav postiženého, bez něhož by jejich intenzita byla mírnější.

V lékařském posudku není podrobněji vymezena ani doba trvající poruchy zdraví jako podklad pro posouzení skutečnosti uvedené v § 89 odst. 6 písm. ch) tr. zák., zejména vzhledem k event. následkům zranění. Není v něm blíže naznačeno ani, zda takové následky mohou vyvolat podstatné snížení pracovní způsobilosti poškozeného, což bylo třeba zjistit zejména pro případ, že nebude zjištěno, že poškozený trpěl mučivými útrapami. Z téhož důvodu bylo nutno také zjistit, zda došlo jednáním obviněného k poškození důležitého orgánu J. K., zvláště zda lze za takové poškození posuzovat poranění nosní a čelistní dutiny vzhledem k možným následkům (chronické rýmě), o nichž se posudek též zmiňuje.

Pro nedostatky v skutkovém zjištění, týkajícím se povahy újmy na zdraví způsobené J. K. při loupeži, nelze závěr, že byl tento trestný čin spáchán za okolností podmiňujících použití vyšší trestní sazby podle § 234 odst. 2 písm. b) tr. zák., považovat za dostatečně zdůvodněný.

Nelze souhlasit s vývodem odvolání, že v případě, že by byly zjištěny skutečnosti naplňující znaky uvedené v § 234 odst. 2 písm. b) tr. zák., nebyl by tím zvýšen stupeň nebezpečnosti trestného činu způsobem, jak to vyžaduje § 88 tr. zák. jako předpoklad použití vyšší trestní sazby. Způsob, jakým si obvinění počínali vůči J. K., který útok proti sobě v nejmenším nepodnítil, surovost a bezohlednost, s jakou jej napadli, ačkoli je daleko starší než pachatelé, zvyšuje výrazně míru nebezpečnosti činu i z hlediska zranění, které mu způsobili.